

Marianne Coopman (23 april, manifestatie van de Franstalige onderwijsvakbonden): "Sterk basisonderwijs maakt een sterke start voor alle leerlingen mogelijk. Daarom willen wij kwaliteit, minder werkdruk, betere lonen, degelijke opleidingen én ruimte voor vakbondswerk!"

Algemeen secretaris Marianne Coopman

'Politici, maak tijd voor een doordachte toekomstvisie!'

Op 9 juni kiest ons land een nieuwe regering. Een cruciaal moment, want ons onderwijs staat voor grote uitdagingen. Wij willen een regering die het inhoudelijk debat aandurft en niet met losse flodders schiet. Een regering die niet bang is om knopen door te hakken. Algemeen secretaris Marianne Coopman blikt terug én stelt scherp wat we van een volgend onderwijsbeleid verwachten.

Hoe kijkt het COV naar het onderwijsbeleid van de voorbije jaren?

Sinds 2008 bespaart de overheid op verschillende manieren in het onderwijs. Van bij de start van die besparingen vragen wij een structurele visie die het onderwijs op lange termijn beter moet maken: een loopbaanpact. Tot vandaag kwam van dat pact niets in huis. Jammer genoeg raakten ook de problemen niet opgelost.

De voorbije legislatuur kende een zware start. Toen in 2020 door covid-19 afstandsonderwijs plots voor iedereen realiteit werd, drong de nood aan digitalisering zich meer dan ooit op. Lerarenteams moesten op korte termijn snel schakelen, terwijl ze eigenlijk al op hun tandvlees zaten. Met de Digisprong maakte de Vlaamse regering de nodige middelen voor digitalisering vrij: een positieve wending, al waren die middelen ook vóór de coronacrisis al broodnodig.

Na corona kregen we helaas geen structurele maatregelen of degelijk beleid te zien. We stellen vast dat deze regering voornamelijk losse maatregelen lanceerde: nieuwe regels voor de re-integratie van langdurig zieken, een extra bezoldiging voor leraar-specialisten, een relevante anciënniteit voor zij-instromers, flexijobs, een regeling voor gastleraren ... Maar losse maatregelen volstaan niet! Zelfs mét voldoende financiële middelen kan een

beleid zonder visie niet werken. Het lerarentekort neemt niet af.

Gelukkig konden wij in september 2021 een degelijke cao afsluiten. We kwamen tot een akkoord over bijkomende omkadering voor beleidsondersteuning, een verdubbeling van de middelen voor kinderverzorgers, een verhoging van de fietsvergoeding, extra uren voor syndicaal engagement, een loonsverhoging voor directeurs, een duurzaam aankoopbeleid en een internetvergoeding. Daarnaast stonden we een deel van het cao-geld af om ook voor alle leraren in het basisonderwijs een laptop te kunnen voorzien.

Toch blijft ons onderwijs in nood. De ondersteuning ontbreekt. Zorgleraren staan voor de klas. Scholen draaien op halve kracht. Maar we moeten er wel elke dag staan voor de kinderen. En bijkomend is er de organisatie van ouderavonden, uitstappen, bos- en zoeklassen of themaweken, ...

Overleg was de voorbije regeerperiode niet evident. Toch bleven wij hameren op die duurzame toekomstvisie. Uiteindelijk besloot de minister de zogenaamde Commissie van Wijzen op te richten. Die legde een rapport op tafel, met een aantal suggesties voor de toekomst. Na beraad gaven onze leden ons de duidelijke opdracht om de deuren voor overleg open te houden en te werken aan een starttekst voor sociaal overleg. >>

TEKST
Katrien Liebaut

FOTO
Lies Van Rompaey

➤ **Welke structurele maatregelen wil het COV?** Tijdens ons congres van november 2023 tekenden wij de sporen voor de toekomst uit. Die vatten we samen in krachtkaarten in aanloop naar de verkiezingen en namen we op in de aandachtspunten naar aanleiding van het rapport van de Commissie van Wijzen. Onze groene draad is duidelijk: sterk basisonderwijs maakt een sterke start voor alle leerlingen mogelijk. Goed werkend basisonderwijs is een goede investering voor de hele maatschappij. **Daarom willen wij kwaliteit, minder werkdruk, betere lonen, degelijke opleidingen én ruimte voor vakbondswerk!** Hierover gaan wij met alle partijen die de regering zullen vormen in gesprek. Wij zullen deze sporen met hand en tand verdedigen, voor én na de verkiezingen. Ik licht ze nog even toe. Eerst en vooral willen we een stevige **lerarenopleiding** voor iedere leraar. En ook tijdens de loopbaan moet het leren verder gaan. Kwaliteitsvolle **aanvangsbegeleiding** voor

Overleg was de voorbije regeerperiode niet evident. Toch bleven wij hameren op een duurzame toekomstvisie.

Algemeen secretaris
Marianne Coopman

© Michael De Lausnay

starters is minstens even belangrijk. Zo voorkomen we dat nieuwe leraren binnen de kortste keren het onderwijs weer verlaten. Een leraar moet kunnen rekenen op een degelijk loon én een goed pensioen. Wij pleiten voor objectief bepaalde **loonvoorwaarden** en verzetten ons tegen loondifferentiatie. De recente aanpassingen in de bezoldiging van zijnstromers of de extra's voor de leraar-specialist zijn een doorn in het oog: verschillende lonen voor hetzelfde werk, dat kan niet! Naast een leefbaar loon is **werkcomfort** belangrijk. Een leraar moet zich veilig voelen in het team en zeker kunnen zijn van de job. Ook voor de **schoolorganisatie** zijn de juiste middelen belangrijk. We zien dat schoolteams nog steeds eefestijnen opzetten en pannenkoeken bakken om over voldoende werkmiddelen te beschikken. Dat een werkgever niet in staat is om de nodige middelen voor de schoolorganisatie te voorzien, blijft voor ons een belangrijk pijnpunt.

Levensbeschouwelijke tekenen mogen geen aanleiding zijn om leraren al dan niet aan te werven. Een duidelijk **diversiteitsbeleid** is een voorwaarde voor kwaliteitsvol onderwijs. Het COV wil naar een betere afspiegeling van onze samenleving, ook in het lerarenteam. **Kwaliteit** verkrijgt je niet door continu te toetsen en te meten, te straffen en te besparen en de leraar steevast te laten weten hoe slecht die het wel doet. Kwaliteit kan enkel door te investeren in tijd en middelen. Geef teams de ruimte om samen aan de slag te gaan. Al heel lang vraagt het COV twee uur professioneel overleg per week in de hoofdopdracht, om te werken aan kwaliteit. Wij vragen een cultuur van aanmoediging in plaats van bestraffende maatregelen en nog meer planlast.

Een school kan pas goed draaien met een sterke, goed gevormde **schoolleider** aan het stuur. Een directeur moet de ruimte krijgen om samen met het team in te zetten op het leren van leerlingen en op de goede schoolorganisatie.

De nood aan **digitalisering** blijft, maar is niet vrijblijvend: digitalisering moet er zijn ten dienste van het onderwijs en niet ter vervanging van de leraar.

Het COV wil een **welzijnsbeleid** dat leidt tot een daling van de ziektecijfers. We streven naar een goede balans tussen arbeids- en ge-

zinstijd. Een **werkweek van 36 uur** die alle taken bevat, daarvoor willen we vechten. Loopbanen moeten trouwens in alle fases van het leven haalbaar zijn. We kunnen niet langer toelaten dat leraren 50 uren per week moeten werken om alles rond te krijgen. Bij de versterking van het basisonderwijs is aandacht voor het **buitengewoon onderwijs** van cruciaal belang. De voorbije jaren ging alle aandacht naar inclusie via leersteun, maar wij voelen dat dat systeem nog steeds onder druk staat. Het COV wil de juiste zorg voor alle kinderen, een duidelijk statuut voor alle ondersteuners, meer personeel en tijd, betere ondersteuning en werkvoorwaarden. Tenslotte moet er plaats zijn voor **vakbondswerk** in ons onderwijs. Vakbonden verdedigen de belangen van alle onderwijspersoneelsleden, gaan in overleg waar mogelijk, voeren actie waar nodig en zijn actief en zichtbaar aanwezig.

Het COV wil er zijn voor de leden in deze moeilijke tijd. Hoe maken wij het verschil?

Dankzij de regelmatige contacten met onze leden, militanten en besturen houden we de vinger aan de pols. We zijn specialist in onderhandelingen, gaan altijd voor constructieve oplossingen maar durven evengoed tegen de stroom in te zwemmen. We voeren actie wanneer overleg niet meer baat. Toch willen wij niet de vakbond zijn die voor elk vermoeden van onrecht luid zal roepen en de straat op zal gaan. Onze keuze zal altijd eerst de dialoog zijn.

Het COV heeft vakbondsafgevaardigden in de helft van de basisscholen. Het voorbije jaar kwamen daar zelfs 100 scholen bij. We zijn nabij en proberen via inspraak oplossingen te bieden.

Het valt op dat extreemrechtse stemmen zoals die van het Vlaams Belang steeds luider klinken en steeds meer ruimte krijgen. Daarnaast wordt een op het individu gerichte visie op onderwijs en werk al te vaak als enige oplossing naar voren geschoven. Wat betekenen die stemmen voor het onderwijs?

Het is belangrijk dat mensen in hun dagelijks leven voelen dat politiek een verschil maakt. Dat is vandaag niet altijd het geval. Dringende noden worden niet ingelost. En intussen zien

we politieke partijen ruziën. Stilaan verdwijnt het geloof dat er nog een oplossing kan zijn. Extreemrechtse partijen zoals het Vlaams Belang spelen daarop in en winnen stemmen bij. Bij andere partijen zien we een ruk naar rechtse standpunten, bijvoorbeeld over migratie.

Dat een partij als het Vlaams Belang vooral verdeelt, lees je duidelijk in hun partijprogramma. De partij wil een meldpunt voor woken in het onderwijs en een tuchtcommissie die alles wat voor hen té links is, kan bestraffen. Lessen over diversiteit in de klas en in de samenleving, over gezinssamenstelling die afwijkt van het traditionele gezin, over gelijkheid en racisme, maar ook klimaatverandering of dekolonisering worden gevoelige onderwerpen. Daarnaast wil Vlaams Belang het stakingsrecht én het werk van vakbonden inperken. Voor mij is het duidelijk: partijen die racistisch zijn en onze grondrechten bedreigen, mogen onze toekomst niet bepalen.

Ik maak me kwaad wanneer ik bepaalde andere partijen hoor praten over een afbraak van de sociale zekerheid, de zorg voor mekaar. Willen we echt een samenleving die de meest kwetsbare mensen in de steek laat? En is een onderwijs dat als enige doel heeft goede werkkrachten op de arbeidsmarkt af te leveren, zonder ruimte voor persoonlijke ontwikkeling en mentaal welzijn écht wat we nodig hebben?

Daarom is het belangrijk dat er partijen zijn die verantwoordelijkheid durven te nemen. Oplossingen vind je door rond de tafel te gaan zitten en samen vorm te geven aan de samenleving.

Het COV zal graag samenwerken met partijen die bereid zijn onze standpunten te respecteren, partijen die niet louter vanuit de eigen dichtgetimmerde afspraken of vanuit het eigen gewin, maar mét inspraak, samspraak en draagvlak aan de toekomst willen bouwen!

Lees "Verkiezingen 2024. Jouw stem, jouw toekomst" in deze Basis. Surf naar www.cov.be voor een uitgebreid verslag van de recente hoorzitting in het Vlaams parlement over het rapport van de Commissie van Wijzen.

Bedankt!

Marianne Coopman: "Ik dank hierbij uitdrukkelijk alle leraren die hun stem lieten horen tijdens de #VeroverOnsOnderwijs-hart-campagne. Bedankt om onze kaartjes massaal te verspreiden, bedankt om onze politici te mailen, bedankt om onze sociale mediaberichten te delen.

Bedankt ook aan de leden die aanwezig waren tijdens de debatavonden rond het rapport van de Commissie van Wijzen. Dankzij jullie inbreng kregen de aandachtspunten vorm en bereidden we een antwoord voor op de valkuilen in dat rapport. Dankzij jou gaan wij goed gewapend de dialoog aan. Bedankt. Samen laten we de stem van alle leraren luid klinken!"